

KWESTIE ISTOTNE | Ważne pytania, które każda firma powinna sobie zadać

Spójność ujawnień w raporcie ESG z oceną podwójnej istotności

MARIA BIELA

W lipcu 2024 r. EFRAG opublikował raport, w którym prezentuje wnioski z oceny pierwszych raportów zrównoważonego rozwoju sporządzonych przez pionierskie spółki zgodnie z ESRS za rok 2023. Niezależnie od kontrowersji, jakie wzbudziło jego opublikowanie, firmy wdrażające nowe zasady mogą wyciągnąć wartościowe wskazówki dla organizacji procesu i przygotowania raportu ESG. Widać, że przejście do raportowania ESRS jest procesem i wdrożenie będzie wymagało czasu. Niezależnie pojawiły się wskazówki KEONA dla audytorów ESG. Widzimy, że obydwa dokumenty prowadzą do wspólnych wniosków, że w sporządzaniu raportu najważniejsze jest właściwe zdefiniowanie kwestii istotnych, które stanowią wyznacznik tego, jakie dane są zbierane i prezentowane tak, by raport odzwierciedlał ujawnienia, które faktycznie są istotne dla interesariuszy. To oczekiwanie wydaje się być proste, jednak przełożenie na wewnętrzne praktyki organizacji jest poważnym wyzwaniem.

Wnioski EFRAG

EFRAG prowadził analizę na podstawie około 28 dużych spółek. Obserwacje odnoszą się do oceny podwójnej istotności (DMA), ujawnień w raporcie oraz zagadnień dotyczących łańcucha wartości. EFRAG prezentuje także wyniki badań, które pokazują punkt widzenia spółek po roku raportowania i oczekiwany kierunek zmian.

W większości spółki w ocenie podwójnej istotności (DMA) kierowały się metodologią bazującą na dowodach oraz korzystały z doradców merytorycznych w procesie. 85 proc. badanych spółek zamierza włączyć proces DMA w definiowanie strategii i podejmowanie decyzji, co przełoży się na spójność działań organizacji względem identyfikowanych kwestii istotnych. To pokazuje, że pomimo świadomości, że identyfikacja

MARIA BIELA
biegła rewident,
Dział Wdrożeń Consolia ESG

kwestii istotnych jest w centrum ujawnień i powinna być powiązana z procesami w firmie, to nie jest to jeszcze wdrożone. Warto zadać sobie pytanie, czy w mojej organizacji w określaniu strategii i podejmowaniu decyzji stosowane są systemy pozwalające na integrację z DMA.

Mimo że DMA został prawidłowo przeprowadzony, widać, że wnioski te nie zostały zintegrowane z ujawnieniami w raporcie. Ujawnionych zostało zbyt wiele informacji, niż byłoby to wymagane. Z różnorodności opisanych informacji trudno zinterpretować, które informacje rzeczywiście są ujawnione jako odpowiedź na zdefiniowane istotne kwestie. Co prowadzi do obserwacji, że w wielości informacji ujawnianych w raporcie odciągana jest uwaga od kwestii istotnych dla interesariuszy. Trudno jest jednoznacznie ocenić, jak prezentowane ujawnienia odpowiadają na identyfikowane kwestie istotne i jaka jest gradacja ważności prezentowanych informacji. Jednocześnie badanie pokazuje, że większość ma znaczne trudności w pozyskaniu danych ze względu na ich złożoność i fakt, że angażują różne obszary działalności firm. W większości spółki deklarują, że są w początkowej fazie integrowania oceny podwójnej istotności z ujawnieniami data point. Zaledwie 40 proc. podmiotów deklaruje, że w ocenie ujawnień bierze pod uwagę wyniki oceny istotności, a tylko 10 proc. deklaruje, że posiada w pełni powiązanie pomiędzy data point a kwestią istotną. Praktycznie wszyscy pomimo tego, że deklarowali fakt, że za

Zdaniem autorki

Z punktu widzenia raportowania najważniejszym elementem jest przeprowadzenie badania podwójnej istotności. Przygotowując raport, należy zawsze mieć w perspektywie, że ujawnienia są w bezpośrednim związku z odpowiedzią na zidentyfikowaną kwestię istotną. A finalny przekaz powinien prezentować, jakie polityki, działania i zasoby są określone, by realizować cele zrównoważonego rozwoju, a ujawnienia ilościowe czy jakościowe wskaźników są miarą realizacji tych założeń. Z punktu widzenia procesów: ważne jest rozpoczęcie integracji DMA z politykami i działaniami, zestandaryzowanie schematów raportowania i zaprojektowanie weryfikacji zapewniającej kontrolę jakości, stworzenie przekrojowego zespołu ESG, zapewnienie narzędzi IT wspierających zarówno proces, jak i raportowanie.

rok 2023 raport sporządzany jest zgodnie z ESRS, są w trakcie analizy luk ujawnień. Warto więc zadać sobie pytanie, w jakim stopniu ujawnienia data point są zintegrowane z DMA i czy mam narzędzia wspomaganie w tym procesie.

Łańcuch wartości jest najmniej rozwiniętym elementem uwzględnianym w raportowaniu. Niektóre podmioty skorzystały z uproszczeń w zakresie pozyskania danych w raportowaniu ESG. Raport EFRAG nie poświęca wiele uwagi temu tematowi.

Możemy sformułować wniosek, że największym wyzwaniem, przed którym stoją firmy, jest przełożenie wyników oceny istotności na wewnętrzną organizację firmy i jej procesy oraz doprowadzenie do tego, by data point w raporcie odzwierciedlały spójność organizacji w koncentrowaniu się na kwestiach istotnych. Z pewnością przeszkodą będzie przywiązanie do starych i znanych schematów raportowania, obawa przed zmianą formatu raportowania, do którego jednak rynek był przyzwyczajony, prze definiowanie wewnętrznych procesów.

Jakie zmiany przyniosły ESRS?

Najważniejsze wnioski dotyczą: znaczenia współpracy między działami firmy, gdzie każdy byłby zorientowany w powiązaniach pomiędzy istotnością, procesami firmy a raportowanymi danymi. Zestan-

daryzowanie procesów, wprowadzenia mechanizmów zapewniających jakość danych podobnych do tych, które istnieją w raportowaniu finansowym, by finalne raporty były wiarygodne i audytowalne. Firmy chcą przeznaczyć środki na rozwój wiedzy, w tym narzędzia IT, wspierające raportowanie. Aż 85 proc. podmiotów wskazuje, że zastosowanie narzędzi IT w transformacji ESG jest koniecznością.

Badanie raportów ESG

Wnioski EFRAG wpisują się w wymagania stawiane audytorom ESG sformułowane we wskazówkach KEONA. Audytor ocenia czy proces działania spółki sporządzającej raport umożliwia ujawnienie informacji istotnych z perspektywy ESRS oraz czy ujawnienia są odpowiednią na ocenę ryzyka. To wskazuje, że organizacja powinna mieć system oceny ryzyka i kwestii istotnych, a ujawnienia są w bezpośrednim związku z DMA. Audytor ocenia, czy ujawnienia odzwierciedlają istniejące w spółce polityki, cele i plany. To oznacza, że spółka powinna wykazać, że takie polityki, działania, cele są zdefiniowane jako odpowiedź na kwestie istotne. Audytor ocenia, czy proces i metody działania spółki są spójne z celami. Tym samym powtarza się to oczekiwanie, że procesy biznesowe, decyzje i ujawnienia będą zintegrowane z DMA i będzie to miało wymiar systemowy. ■